

Sygn. akt VIII RC 430/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 21 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Dorota Pękała

Protokolant: sekretarz sądowy Ewelina Preś

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2016 r. w Szczecinie

na rozprawie sprawy

z powództwa M. P.

przeciwko S. P.

o podwyższenie alimentów

1. podwyższa rentę alimentacyjną należną powódce M. P. od pozwanego S. P. z kwoty po 700 zł miesięcznie ustalonej ugodą sądową zawartą przed Sądem Rejonowym w Szczecinie w sprawie VII RC 330/07 w dniu 4 października 2007 r. do kwoty po 1100 (tysiąc sto) złotych miesięcznie, płatnej z góry do dnia 15 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 8 sierpnia 2016 r.;
2. w pozostałej części powództwo oddala;
3. nakazuje pobrać od pozwanego S. P. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych z tytułu kosztów sądowych;
4. wyrokowi w pkt 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt VIII RC 430/15

UZASADNIENIE

Powódka M. P. zwróciła się do Sądu z powództwem

o podwyższenie alimentów ustalonych ugodą sądową z dnia 4 października 2007 r. w sprawie o sygn. akt VII RC 330/07 z kwoty 700 zł miesięcznie płatnych

z góry do dnia 30-ego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 1 października 2007 r.,

do kwoty 1.200 zł miesięcznie płatnych z góry do dnia 15-ego każdego miesiąca

od dnia 28 sierpnia 2015 roku. Przedmiotowa ugoda zmieniała alimenty ustalone uprzednio ugodą sądową zawartą przed Sądem Rejonowym w Szczecinie w dniu

16 lipca 2001 r., sygn. akt VII RC 723/01 między pozwanym S. P., a przedstawicielką ustawową powódki E. K..

W uzasadnieniu tak sformułowanego pozwu powódka wskazała, że jest córką pozwanego S. P.; studiuje, uczęszcza na zajęcia językowe, basen, trenuje bieganie. Jako swoje potrzeby finansowe wskazała miesięczne opłaty za czynsz, prąd, gaz, telewizję i internet w wysokości 650 zł, wydatki na jedzenie

w wysokości 600 zł, 150 zł na opłaty związane ze studiami, 200 zł jako wydatki

na odzież i obuwie, 50 zł na bilet sieciowy, 150 zł jako wydatki związane ze zdrowiem, wydatki związane ze sportem w wysokości 100 zł, 200 zł jako wydatki na wyjazdy, 150 zł jako wydatki związane z nauką języka, 100 zł na środki higieny i czystości, 50 zł na nieprzewidziane, okolicznościowe wydatki.

Na rozprawie w dniu 18 grudnia 2015 r. powódka, podtrzymując żądanie, oświadczyła, że ma zasądzone alimenty w wysokości 700 zł miesięcznie, ściągane od pozwanego przez komornika w drodze postępowania egzekucyjnego.

Pismem z dnia 22 sierpnia 2016 r. pozwany S. P. zaproponował zawarcie ugody sądowej, na mocy której zobowiązałby się do zapłaty na rzecz powódki tytułem alimentów kwoty 900 zł miesięcznie, płatnych do dnia 27-ego każdego miesiąca. Nadto zaproponował, że w razie złożenia przez powódkę wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego wyrazi zgodę na zapłatę na rzecz powódki kwoty 1.000 zł miesięcznie, płatnych do dnia 25-ego każdego miesiąca.

Na rozprawie w dniu 12 października 2016 r. powódka wniosła jak dotychczas, ponadto nie wyraziła zgody na ugode w treści zaproponowanej przez pozwanego.

Na rozprawie w dniu 9 grudnia 2016 r. pozwany uznał powództwo do kwoty 1000 zł miesięcznie; wskazał, że kwotę tę uważa za adekwatną do potrzeb powódki, wzrostu kosztów utrzymania i jego możliwości finansowych – wobec pozostawania na jego utrzymaniu trójki dzieci. Pozwany podał, że nie ma innych zobowiązań alimentacyjnych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka M. P. jest córką pozwanego S. P. oraz E. K.. Rodzice powódki żyją w rozłączeniu.

Niesporne, a nadto:

- odpis skrócony aktu urodzenia, k. 5.

Ugodą sądową z dnia 4 października 2007 r. w sprawie o sygn. akt VII RC 330/07, zawartą przed Sądem Rejonowym w Szczecinie, pozwany S. P. zobowiązał się łożyć na rzecz małoletniej wówczas M. P. alimenty w wysokości 700 zł miesięcznie płatne z góry do dnia 30-ego każdego miesiąca do rąk przedstawicielki ustawowej powódki matki E. K. z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia płatności którejkolwiek z rat poczynając od dnia 1 października 2007 r., zmieniając tym samym alimenty ustalone uprzednio w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Szczecinie w dniu 16 lipca 2001 r., w sprawie o sygn. akt VII RC 723/01.

Dowód:

- ugoda sądowa w aktach sprawy VII RC 330/07, k. 10.

W chwili zawarcia przedmiotowej ugody przedstawicielka ustawowa małoletniej wówczas powódki E. K. miała lat 48, pracowała w aptece otrzymując wynagrodzenie w wysokości około 2.070 zł netto. Małoletnia powódka miała lat 13, uczęszczała do klasy pierwszej gimnazjum. Opłaty mieszkaniowe wynosiły około 600 zł, małoletnia powódka uczęszczała na zajęcia pływackie, lekcje języka angielskiego; koszt utrzymania M. P. wynosił 1.000 zł.

Dowód:

- zeznania E. K. w aktach sprawy VII RC 330/07, k. 9 – 10.

Pozwany S. P. miał lat 39, pracował w elektrowni, zarabiał około 2000 zł netto. Poza małoletnią powódką wychowywał wraz z żoną trójkę dzieci. Wskazywał koszt utrzymania mieszkania na kwotę 400 zł, media w wysokości 300 zł, opłaty za przedszkole dzieci w wysokości 600 zł oraz 150 zł na zajęcia pozalekcyjne.

Dowód:

- zeznania S. P. w aktach sprawy VII RC 330/07, k. 10.

Obecnie E. K., z którą zamieszkuje powódka M. P., zatrudniona jest jako technik farmaceuta, ma lat 56. Razem zamieszkują we własnościowym mieszkaniu w dwuosobowym gospodarstwie domowym. E. K. zarabia około 2.000 zł netto po potrąceniu rat pożyczek.

Dowód:

- zeznania M. P., k. 72 – 73,
- odpis listy płac E. K., k. 57 – 58.

Pozwany S. P. ma lat 48, jest inżynierem mechanikiem. Zamieszkuje z żoną i trójką dzieci w wieku 13, 15 i 16 lat w mieszkaniu własnościowym; czynsz wynosi 450 zł, opłata za prąd około 200 zł co dwa miesiące, gaz około 200 zł co dwa miesiące. Pozwany opłaca naukę języków obcych dzieci, ponosząc koszt w wysokości 1.000 zł miesięcznie. Jest właścicielem niezamieszkałego mieszkania w G.. Spłaca kredyt na telewizor i telefon w ratach w wysokości 500 zł miesięcznie. Średnie wynagrodzenie netto pozwanego wynosi 8.427,87 zł; nie jest obciążony z tytułu wyroków sądowych ani innych tytułów.

Dowód:

- zeznanie S. P., k. 61 – 62,
- zaświadczenie o zarobkach, k. 66 – 67,
- odpis listy płac S. P., k. 68.

Powódka M. P. obecnie ma lat 22. Studiuje na dwóch kierunkach – trzecim roku mechatroniki oraz pierwszym roku zarządzania i inżynierii produkcji. Z uwagi na specyfikę studiów ponosi okazjonalne koszty zakupu dodatkowych sprzętów – jak laptop za kwotę 4.000 zł czy też płyta (...) za kwotę 120 zł. Usprawiedliwione koszty związane z miesięcznym utrzymaniem powódki opiewają na kwotę ok. 2.200 zł miesięcznie i w szczególności przedstawiają się następująco: koszt opłat za lokal mieszkalny, w którym zamieszkuje wraz ze swoją matką w dwuosobowym gospodarstwie domowym, wynosi około 500 zł – w tym **250 zł** przypadające na powódkę, opłata za prąd 200 zł co dwa miesiące – **50 zł** miesięcznie, około **30 zł** jako koszt dokonywania kserokopii podręczników, **250 zł** za zajęcia języka niemieckiego w Instytucie (...), opłata za basen w wysokości **40 zł**, około **50 zł** za gaz, **100 zł** za internet i telefon, **100 zł** miesięcznie związane z wydatkami na sport, **100 zł** związane z wydatkami na środki higieny, czystości, kosmetyki, **130 zł** jako średni koszt zakupu przyborów związanych ze studiami, średnio **150 zł** w związku z wizytami lekarskimi – z powodu noszenia aparatu ortodontycznego powódka okresowo uczęszcza na kontrole lekarskie; około **200 zł** przeznaczone na zakup odzieży i obuwia, **200 zł** na wyjazdy, **50 zł** w związku z okazjonalnymi, nieprzewidzianymi wydatkami, a nadto około **500 zł** na zakup żywności.

Dowód:

- zeznania powódki, k. 72 – 73,
- zaświadczenia, k. 59 – 60.

Pozwany S. P. nie utrzymuje kontaktów z powódką.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo o podwyższenie alimentów okazało się częściowo zasadne.

Ustalony powyżej stan faktyczny oparty został na całokształcie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, a w szczególności na powyżej powołanych dowodach z dokumentów, znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach sprawy VII RC 330/07, albowiem strony nie kwestionowały zarówno autentyczności, jak i treści tychże dokumentów i jednocześnie Sąd nie powziął wątpliwości co do ich wiarygodności. Żadna ze stron niniejszego postępowania nie przedstawiła dowodów, które by podważały wiarygodność, czy autentyczność dowodów z dokumentów przedstawionych przez drugą stronę niniejszego postępowania.

Ponadto podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie stanowiły zeznania pozwanego S. P. oraz powódki M. P.. Zeznania ww. osób zostały uznane przez niniejszy Sąd za wiarygodne w zakresie poczynionych powyżej ustaleń faktycznych i w konsekwencji w pozostałym zakresie.

W szczególności w odniesieniu do zeznań M. P. należy wskazać, iż Sąd uznał, że usprawiedliwione koszty związane z utrzymaniem powódki kształtują się na poziomie wskazanym w stanie faktycznym niniejszego uzasadnienia. Ustalając wysokość wydatków związanych z utrzymaniem powódki Sąd miał na uwadze nie tylko zeznania powódki, ale posiłkował się także zasadami doświadczenia życiowego i zawodowego. Naturalnym jest bowiem to, iż potrzeby kobiety w wieku lat 22, studiującej na dwóch technicznych kierunkach, nadto aktywnej sportowo, potrzeby w zakresie zakupu żywności, odzieży czy środków czystości są nierozdzielnie związane z jej egzystencją i dla ich wykazania nie jest konieczne przedłożenie dokumentów obejmujących całokształt danych wydatków.

Zeznania pozwanego S. P. zostały uznane

za niewiarygodne w tej części, w której pozwany wskazywał, że zarabia około 6.000 – 7.000 zł miesięcznie, albowiem z jego listy płac, będącej dowodem w niniejszej sprawie, wynika, że jego średnie wynagrodzenie netto wynosi 8.427,87 zł.

Powództwo M. P. o podwyższenie alimentów zostało oparte o art. 138 k.r.o., zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zmniejszenie, zwiększenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych (Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz pod red. prof. dr hab. Krzysztofa Pietrzykowskiego, 2. wydanie, Wydawnictwo C.H. Beck, s. 1123). Przez pojęcie "stosunków" natomiast należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu (art. 133 i art. 135 k.r.o.) (wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 21 stycznia 2015 r., VI R Ca 293/14).

W ocenie Sądu, przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe w sposób jednoznaczny wykazało, że potrzeby uprawnionej uległy zwiększeniu w takim stopniu, iż wymagana była zmiana wysokości alimentów należnych na jej rzecz na mocy ugody sądowej. Również pozwany nie kwestionował tej zmiany.

W szczególności należy wskazać, iż powódka od dnia zawarcia ugody ustalającej alimenty na wysokość 700 zł w 2007 r. podjęła naukę

na (...) Uniwersytecie Technologicznym na dwóch już kierunkach. Wiąże się to m.in. z koniecznością zakupu większej ilości podręczników i pomocy naukowych, opłatami za dojazdy, ksero w razie braku możliwości zakupu drogich podręczników, czy dodatkowe narzędzia konieczne do studiowania. Inne są również koszty ponoszone na zakup odzieży, obuwia, kosmetyków i środków czystości dla

14-letniej w dniu zawarcia ugody małoletniej, a 22-letniej w dniu orzekania o alimentach powódki. Oczywiście jest, że sam upływ czasu – niemalże 10 lat – usprawiedliwia w pewien sposób wzrost usprawiedliwionych kosztów, które Sąd ocenia także na podstawie zasad doświadczenia życiowego. Ustalając, co wchodzi w skład usprawiedliwionych miesięcznych kosztów utrzymania powódki, Sąd wziął pod uwagę, iż M. P. z uwagi na aparat ortodontyczny, jaki nosiła, pozostaje pod opieką ortodonta, a także to, że powódka musiała zakupić przedmiotowy aparat. Dodatkowo należy wskazać, że takie pojedyncze wydatki nie podlegają zaspokojeniu w ramach obowiązku alimentacyjnego, ten dotyczy bowiem jedynie wydatków ponoszonych cyklicznie; mogą one jednak podlegać alimentacji jedynie w ramach incydentalnie zasądzanych kwot, przeznaczanych na konkretne cele.

Sąd na podstawie zeznań powódki oraz w oparciu o zasady doświadczenia życiowego ustalił średnie miesięczne koszty związane z opłatami za jedzenie, studiami, dojazdem, zakupem odzieży i obuwia, opłaty związane z zajęciami sportowymi, czy nauką języka obcego, nadto opłaty związane z zakupem środków czystości, kosmetyków, wyjazdów, czy okazjonalnych wydatków. Sąd w skład miesięcznych kosztów utrzymania powódki zaliczył także kwotę 450 zł tytułem udziału przypadającego na powódkę w kosztach związanych z utrzymaniem mieszkania.

W świetle zasad doświadczenia życiowego i zawodowego, ustalenie udziału przypadającego na powódkę w kosztach utrzymania mieszkania na powyższym poziomie nie jest wygórowane. Niezależnie bowiem, gdzie powódka by zamieszkiwała, rodzice musieliby ponosić koszty utrzymania danego lokalu, a przy cenach najmu i opłat eksploatacyjnych obowiązujących na lokalnym rynku powołana kwota nie jawi się jako wygórowana. Co prawda koszty związane z opłatą za najem, czynsz i media

w mieszkaniu nie zostały przez powódkę udokumentowane, jednakże Sąd na podstawie zasad doświadczenia życiowego dał wiarę oszacowanej przez powódkę wysokości opłat eksploatacyjnych. Koszty mieszkania ponoszone przez osobę uprawnioną do alimentacji muszą być brane pod uwagę przy określaniu usprawiedliwionych potrzeb tej osoby, jednakże podkreślenia wymaga fakt, że chodzi tu o koszty bieżące, to znaczy o takie koszty, które są związane z zaspokojeniem bieżących potrzeb mieszkaniowych osoby uprawnionej do alimentacji (uchwała Sądu Najwyższego, sygn. akt III CZP 26/77, OSN CP 1977, nr 12, poz. 231)

Również koszt związany z zakupem żywności Sąd ustalił kierując się zasadami doświadczenia życiowego i zawodowego, gdyż powódka nie wykazała tych kosztów żadnymi dowodami.

W ocenie Sądu, wszystkie wydatki wyszczególnione w stanie faktycznym niniejszego uzasadnienia, jako koszty związane z utrzymaniem powódki

i we wskazanej tam wysokości, są wydatkami usprawiedliwionymi w rozumieniu art. 135 § 1 k.r.o., a więc wydatkami, które powinny być pokrywane w pierwszej kolejności przez rodziców dziecka. Podkreślenia wymaga przy tym fakt, iż przedmiotowe wydatki (oraz ich wysokość) – oceniana przez pryzmat zasad doświadczenia życiowego

i zawodowego – są adekwatne do potrzeb powódki przy uwzględnieniu jej wieku, dotychczasowego poziomu życia, możliwości zarobkowych i majątkowych rodziców powódki, potrzeb rozwojowych, społecznych, a także przy uwzględnieniu cen dóbr

i usług, jakie wiążą się z zaspokajaniem poszczególnych potrzeb.

W konsekwencji wysokość przedmiotowych wydatków nie może być poczytana

za zbyt wygórowaną. Należy przy tym stwierdzić, że pojęcie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz pojęcie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego pozostają we wzajemnej zależności i obie te przesłanki wzajemnie

na siebie rzutują, a w szczególności przy ustalaniu wysokości alimentów przez sąd (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1985 r., sygn. akt: III CRN 341/84).

Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami i to zarówno wówczas, gdy mieszkają wspólnie z nimi, jak

i wtedy, gdy mieszkają oddzielnie. Oznacza to, że rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich żyją sami (teza IV uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., sygn. akt: III CZP 91/86, OSNC 1988/4/42).

Wskazać należy, że od dnia zawarcia ugody 4 października 2007 r.

w postępowaniu o sygn. akt VII RC 330/07 zmieniła się sytuacja majątkowa pozwanego. W toku przedmiotowego postępowania wskazywał bowiem, że zarabia około 2600 zł netto, na wychowaniu miał 3 małoletnich dzieci. Aktualnie powód zarabia średnio 8.427,87 zł miesięcznie, w ocenie Sądu, a nadto w oparciu o całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, jest to kwota, która nawet biorąc pod uwagę fakt wychowywania trójki dzieci oraz ponoszenia innych zobowiązań finansowych, jest adekwatna do partycypowania w określonym przez Sąd zakresie finansowym kosztów utrzymania powódki. Sąd brał również pod uwagę fakt, że pozwany zgodził się na podwyższenie alimentów do kwoty 1.000 zł miesięcznie.

Reasumując dotychczasowe rozważania należy powtórnie wskazać, iż postępowanie dowodowe wykazało, że usprawiedliwione wydatki związane z utrzymaniem powódki opiewają na kwotę ok. 2.200 zł miesięcznie i w takim zakresie winny być pokrywane przez osoby zobowiązane do alimentacji w pierwszej kolejności, tj. przez rodziców – dopóki uprawniona nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie.

Kolejno należy wskazać, iż zgodnie z art. 135 § 2 k.r.o. wykonywanie obowiązku alimentacyjnego względem uprawnionej, która nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o jej utrzymanie lub o wychowanie; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub

w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego. Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, że powódka ma już lat 22, a więc konieczność oraz możliwość osobistych starań o jej wychowanie i utrzymanie jest już raczej ograniczona. Niemniej, to matka powódki sprawuje nad nią pieczę – podczas pobytu w domu, a pozwany praktycznie nie ma żadnych kontaktów z powódką i nie przyczynia się do jej utrzymania w żaden, w szczególności osobisty, sposób. Powyższa okoliczność również przesądza o tym, że pozwany winien w wyższym zakresie aniżeli dotychczas ustalony uczestniczyć w kosztach utrzymania powódki.

Z uwagi na to, iż powódka domagała się podwyższenia alimentów od dnia wniesienia pozwu, Sąd w punkcie 1 sentencji wyroku podwyższył rentę alimentacyjną należną uprawnionej z kwoty po 700 zł miesięcznie do kwoty po 1.100 zł miesięcznie od dnia 8 sierpnia 2016 r., a więc od dnia wezwania pozwanego na termin rozprawy ze skutkiem doręczenia, wysłanego na ustalony w toku postępowania prawidłowy jego adres – a więc od dnia, w którym mógł dowiedzieć się o wytoczonym powództwie. W zakresie przewyższającym kwotę 1.100 zł miesięcznie powództwo oddalił, o czym orzeczono w punkcie 2 sentencji wyroku

Kolejno należy wskazać, iż powódka była z mocy ustawy zwolniona od kosztów sądowych, albowiem zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, nie ma obowiązku uiszczania kosztów sądowych strona dochodząca roszczeń alimentacyjnych.

Stosownie do treści art. 113 ust. 1 u.k.s.c., kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiszczyć, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Z uwagi na to, iż podwyższono alimenty z kwoty po 700 zł miesięcznie do kwoty po 1.100 zł miesięcznie, tj. o 400 zł więcej miesięcznie, należało uznać, iż nieuiszczone koszty sądowe (stricte opłata

od pozwu) opiewają w niniejszej sprawie na kwotę 240 zł. Zgodnie bowiem z art.

13 ust. 1 u.k.s.c., opłatę stosunkową pobiera się w sprawach o prawa majątkowe; wynosi ona 5 % wartości przedmiotu sporu (400 zł x 12 miesięcy x 5 %).

Z tych też względów orzeczono jak w punkcie 3 wyroku.

Stosownie do treści art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c., sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli zasądza alimenty –

co do rat płatnych po dniu wniesienia powództwa, a co do rat płatnych przed wniesieniem powództwa za okres nie dłuższy niż za trzy miesiące.

Z tych też względów orzeczono jak w punkcie 4 wyroku.